

# Latweefchhu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 41. Zettortdeena tann 12ta Oktoper 1822.

## No Pehterburges.

Ta jaunpeedsimmu si Leelprinzeffe Olga Nikolajewna tann 13ta September pee svehtas kristibas tappe nestä. Tee augsti kuhmeeki bija: ta Keiserene Mahte, Maria Weodorowna, tas augsts Pruh-schu Rehninsch un muhsu augsts Keisars un Rungs. Pehz svehtas kristibas wissi flahf buhdani leeli fungi un augstas gaspaschas pee Keiserenes mahtes us maltiti bija, fur musike spehleja, un us wesselibu tahs jaunpeedsimmuschas Leelprinzeffes tappe dserts. Tapatt arri us Keiserenes, Keisara un wissa Keisara augsta namma, un beidsoht arri us wesselibu to Kreewu walsts mahzitaju un wissu ustizzigu parvalstneeku. Pee ifkatras wesselibas ar leeleeem gabbaleem, gohda labbad, tappe schants.

## No Nowgorod's.

Par to karstu laiku Juhli mehnescha sawada flimniba un mirschana pee zilwekeem un arri pee lohpeem bija, eeksch pahri stundehm daschi zilweki ittin ahtri nomirre. Teiz scho flimnibu effam zehlusees no ta leela karstuma, kas muhsu muklaima semme purroju=uhdenus puhdinajis un nahwigus twaikus dsemdinajis irr. Pehzaki kad leetus laiks bij zehlees, tad schi sehrga ittin ahtri beiquees, bet tatschu dauds eedsihwota-jeem muttes uspempe; taggad jauka wesselibu paldeewos Deewam wissur redsama.

## Isteikschana.

Nowgorod irr Kreewu walsts Gubernements, kas blakam Pehterburges stahn; kahdas peezas reises leelaks par Kursemmi. Vulku uppu un esaru te eelschä un leeli purwi, bet schee jo gaddeem jo fausi tohp. Tas galwas pilsats, ko arri Nowgorod fauz, warren wezs. Te

preefsch 950 gaddeem tas Leelkungs Kuriks ar sameem braheem no Sweedru semmes at-aizinahs, par Kreewu semmes Waldineeku tappe eezelts. Semme Nowgorodē gan drihs wisszaur lihdsena un pasaules plawu tur irr. Us weenu □juhdsi te fahdi 224 zilweki mahjojoh.

Pee Sahrnates-muischas juhrmallas, Ven-tes-pils aprinki, tann ohtrā September mehnescha deenā Kreewu fuggis no Pinnu semmes us feklumu usgahjis.

No Waltekeem (Neuhausen) Aisputtet apinki.

Us muhsu püssi daschas lohti wehrā leekamas leetas notikkuschas irr, fur dauds labba no svechschas nelaines warram mahzitees. Pirmais notikkums irr, ka trihs wihrs ihfā laikā zaur leelu dserfchamu breefingā nahwē mitruschi. Wezs wihrs no frohga sebbu pahredams mahjās, us zellu pafriht un kad dehls scho no rihta pusses eet mekleht, tad atrohn tehwo itt masā pelzē ar mutti eekrittuschu un noslahpuschu. Ohtrs jauns wihrs pilsataa pee-dsehrees, mahjās brauzoht ne spehj ne stahweht, neds arri rattos sehdeht; tad pats tehws to ar strikki us ratteem usseen, peedsehruschi prahtā dehla galwu padands aissnemdam. Brauzoht rumpis nosliid no ratteem un pee kafla pakahrts mahjās tohp pahrwilts. Zur mahju-laudis noschnangtu atradduschi. Treschais bij derrigs kalleis, kas preefsch kaimineem sinehde strahdadams un pee darba pagoh-dinahts, padauds stipra dsehrena bij bauddijis. Urraji, naiks widdū aisseadami, kalleju guille-damu sinehde eeslehds un atslehgur eebahsch paschohbelé. Pehz tam kalleis atmohdahs, tumfibā fahk taustiht, pakluhp un eefriht ar roh-

kahm deggorschâs ohglès. No dserfhanas pahrnemts nepaspehj uszeltees nedf rohkas no uggunis atraut. Kad jan ilgi leelâs fahpês bij brehzis lai glahbj, tad tikkai mahju laudis usmohdinati atfreen wînu glahbt. Atslebgu atraf ne warredami, pehz ilgas aiskaweschanas, ar warru durwis uslausch un kalleju wehl ar rohkahm ohglès atrohn. Tas nabbags tik pahri stundu wehl dsihwojis un garru ar neisteizamahm mohkahm islaidis irr. Tahdus auglus aplama dserfhana atnessa un tatschu wehl dauds laudis to nedf par faunu nedf par grehku ne turr, fazzidami, par fo tad stîpра dsehrena irr? Ja wissi prahfa laudis ifkatru kas mehds peedsertees negohdâ turretu, un wairs ne aisbildinatu, behrnineem dsirdoht, tad arri ta nejauka dserfhana, kas jan tik dauds zilwekus preefschlaikâ kappôs eegahsuffi, un wehl dauds wairak mahju buhfchanas isplizzinajusi irr, ihstâ negohdâ taptu eelkta un wairak taptu atnessa.

Dhtrs wehrâ nemmams notifikums irr schis: Mas meitens zuhkas gannih apnizzis, rîtâ ittin agri, kad wehl zitti inahjulaudis gulleja, apfeschahs pee uggunis fehnas zeptees. Te saft pahrdohmaht kâ gan warretu no gannischanas atswabbinates un ahtri prahfa schaujahs: wimai ne buhschoht jaganna zuhkas, ja eedez-dsinaschoht zuhkn-stalli, jo zuhkas tad sadegschoht. Peepeschi israuj degli no uggunis, peesfreen pee zuhku fuhts un eeschaui junta. Ugguns ahtri isplaschahs un eekam warr glahbt, ne ween stallis, bet arri wissas zittas ehkas, bes rijas ween, nodegg. Tik tik faines dsihwibû no leefnahm isglahbt warreja. Dafch gan dohma to behrnu ween pee tahs nelaimes wainigu effam, bet woi tad wezzakeem nefahda waina pee schihs leetas! Ja tas behrns no masahm deenahm Deewabihjaschana buhtu audsinahts, ja labbus tikkumus buhtu redsejis un prahfigus un mihligus wahrdus buhtu dsirdejis, tad arr teesham niknas dohmas wînam ne buhtu zehluschees; bet ja behrns wezzakus, jeb zittus leelus pee=augufschus zilwekus skaudibâ jeb trakkâ un besdeewigâ buhfchanâ dsihwoht reds, ja tikkai niknus dusnigus rupjus wahrdus ween dsird, tad jan pascham arri par

skangi un niknu prettiturretaju jatohp. Tapehz wisseem leeolem pee=auguscheem zilwekeem un itt ihpaschi pascheem wezzakeem, us kurru preefschishmi behrni wairak ne kâ dohma luhko, itt ruhpigi jasargahs, ka behrneem redsoht un dsirdoht aplamus dusnibas wahrdus ne runna, nedf skaudibas darbu jeb kahdu grehku ne darra, jo zauf to tahs behrnu dwehseles lehti warr maitahf um neismehrojamu nelaimi fewim un zittem par skahdi isseft. Nikna fehbla lehti eelassahs un wiss launums ittin weegli peelihp.

\* \* \*  
Appaksch Puhres = muischas (Talenes ap-rinkî un Kandawas firspéhle) tamî naikî us 20tu September diwi lauschu rijas, kas blak-kam stahweja, nodegguschas. Tam weenam faumeeakam itt wissa schi gadda labbiba, tam ohtram puse palifke ugguni. Ak kaut jelle kautini weenureisti mahzitohs ne wissi farwu labbibu rijas klahatumâ famest, jo daudsreisahm no tah-dahm nelaimehm fadsirb.

Tik tahs daschadas labbibus tai semmei treknuma atnem?

Gudri arraji pehz dauds israundeschanahm un rehkinaschanahm to irr atradduschi, ka seschi puhri rudsu laukam tik patt dauds treknuma atnem kâ puss peektu puhru kweeschu, kâ puss devitu puhru meeschu un kâ 12 puhri ausu. Lauks tad no sawas auglibas pee ausahm tikkai us pussi tik dauds nodohd, kâ pee rûdseem. Klahtohs gan, ka wissa labbibus maksa arri libdsinatohs pehz scheem skaitleem, bet kad nu tâ newaid, tad lai mehs arraju-laudis tatschu to wehrâ nemmam pee sawas lauku kohpschanas, ka 12 puhri ausu un puss astotu puhru meeschu, kohpâ 20 un puss puhris wassareji, tikpatt treknuma un spéhka no muhsu laufa iswelf, kâ seschi puhri rudsu un puss peektu puhru kweeschu, kas tikkai bischkiht wairaki, kâ pussi no wînamee wassarejeem, prohti 10 un puss puhru. Ja nu sawas laukus tâ eedalta, ka weens pats lauks rûdseem un kweescheem paleek, bet diwi jeb wairak lauki wassarejeem, tad tai semmei gaddu no gadda waijag treknakai tapt, ne kâ, ja pehz wezzas wihses ar trim laukeem ween dsihwojam. Bet

sinnams, nikna sahle wassarejös eelassahs, ja gaddu no gadda tas pascha laukä fehj. Ir to warr aiskaneht un isnihzinah, bet lai paleek us zittu reissi, par to rummaht.

### S t a h s.

Wahzu wallodå to nammu, fur slimneekus kohp, fauz Spitahl jeb arri Lazaret. Kad tannî 1812 gaddâ Pruheschu farra wihi Kursemme bij, tad weens Pruheschu saldats ar Latweeschu wihi Tselgarwâ us eelu fastappis, winnu wahziski prassa: mans draugs! woi ne warri man fazziht fur tas Spitahl! Muhfu brahlis, ne ko no teem Wahzu wahrdeem ne saprasdams, ne atbild ne neeka, dohmadams pee fewis, ka Pruhfis gribboht winnu gahnicht, un ka tee Pruheschu Wahzeeschi ruppi laudis, bet kad nu tas saldats atkal fakka: Es prassu fur tas Spitahl? Kad muhsu gohdigs Latweetis nemmabs droheschu firdi, fazzidams: Pats spiztals! —

### Prahtigas mahzibas.

Ta tihla weenreis buhfi, gruhf nahksees istih-  
tees,  
Gan steepdamees un libsdams, jo wairak fapih-  
sees.

\* \* \*  
Kas pirti gribb eet, lai nebaidahs  
Ka tam tur jaswiht un japerahs.

### Teefas fluddinachanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserlichgas Majesteet, ta Patwaldineeka wissu Kreewu Walsts u. t. j. pr., teek no tahs Dundanges pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas no teem scheijenajeem fainnekeem Sutten Ans, Disch Prizz, Melke Zanne, Sutten Andreij un Punze Prizz, kurrı farwas mahjas atdohd, buhlu, usaizinati, ka wîni ar schim sawahm parradu prassifchanahm, pee saudechanas farwas teefas, libds to 11tu November deenu schi gaddâ, kusch par to weenigo un arridsan isflehgchanas terminu nospreests, pee scho teefu peeteiktohs, un ta, us to nolikdamu spreediumu, wehrâ nemt. —

Dundanges pagasta-teefas, tannî 16ta September deenâ 1822trâ gaddâ. (2)  
(S.W.) Pagasta-wezzakais Krehe Ernst, Nr. 36. Pagasta-skrihweris Klaus.

Us pawehleschanu tahs Keiserlichgas Majesteet, ta Patwaldineeka wissu Kreewu u. t. j. pr., no Aura-muischas pagasta-teefas, kam kahdas taisnas prassifchanas pee Pleju-muischas fainneeka kuhre Mahrtin, kas zausriftku kohpschanu no mahjahn islikts irr, lai teizahs pee schihs teefas libds tai 4ta November 1822. Aura = Muischas pagasta, tannî 30ta September 1822. (1)

(S.W.) Indrik Lausche, teefas-wezzakais.  
E. Erdman, pagasta-teefas skrihweris.

No Leelas-Gezawas pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee Leelas-Gezawas fainneeka Mellup Ahdam, kas farwas mahjas atdohd, wairs newarredams par fainneku tannis mahjas buht, ar scho teefas fluddinachanu un nosaukschanu tohp aizinahiti, lai wisswehlaki libds 15tu Dezember mehnescha deenu, pee schihs pagasta-teefas teizahs. Leela-Gezawa pagasta-teefas, tannî 12ta deenâ Oktober mehnesi 1822. (3)

Krischan Weiss, pagasta-wezzakais.  
L. Faber, pagasta-teefas skrihweris.

No Leepajas Lizenta-muischas (ko arri Dischu Zenkohne jeb Leijas-Sohgu-muischu, us wahziski Verkuhnen fauz) pagasta-teefas sché tohp sinnamu darrichts, ka preefsch kahdu laiku diwi sirgi scheitan peeklihduchi, tas weens irr breeeschu spalhwâ, ar sedleem, eemaertu un pawaddu, un tas ohts melns firgs, kam weens stuhra sohbs islausts, muggura baltuminsch. Tas kam schee diwi sirgi peederr sché tohp aizinahits, lai wisswehlaki eeksch 6 neddelahm-prohti libds 4tu November pee schihs pagasta-teefas peeteizahs, un ja buhs parahdijis ka winnam pateesi peederr, un mafajis kas scho sirgu labbad isdohts, tad atdabbuhs, ja ne, tad pehz pahrgahjuscha termina abbi sir, i pagasta-lahdei par labbu taps pahrdohti un nefahdas mefleschanas wairs ne taps peenemtas.

Lizenta = muischas pagasta = teesâ, tannî 23schâ  
September 1822. (2)

Us fizibû,

U. E. Echhardt, pagasta = teesas strihweris.

### Zittas fluddin a schanas.

Kad es jau preefsch kahdu laiku Jelgavâ  
tannî ziftahrtigâ Hrabovskî taggad Rust  
kunga nammâ pee Chlendes wahrreem jaumu  
kohpmannu buhschani esmu eezehlis, kur ar  
wissahm semmes prezzehm, ka ar linnem,  
kannepehm, linnsehklu, labbibu ic. tohp ande-  
lehts un schahs prezzes allasch tohp prettin  
nemtas, ta ka arridjan wissadas sortes fahls  
un filku par ne dahrgu naudu tohp pahrdohatæ,  
tad es wisseem us seunni dñhwodameem goh-  
digeem arrajeem scho peenahkamu finnu dohnu,  
ka es itt ruhpigi par to gahdaschu, ka ikkats  
pirzeis un pahrdeweis taisni un bes wiltus  
taps apdeenehts, ta ka jo ilgaki manni pasihis,  
jo drohfschaki us manni ustizzibû palausees. (2)

Andreas Stoever,  
kohpmans no ohtras gildes.

Bruhnes un baltas Wahzsemnes waiflu  
aitas (Deselsche) tannî Wirkus = muischâ warr  
dabbuht pirk. (1)

Baumgarten.

Tannî nafti no 15ta us 16tu September,  
Strikkess-muischas Wimbes frohdsineekam klehts  
uslausta, un dauids leetas issagtas tapuschas,  
ka: 12 smalki linnu palagi; 1 itt smalka un  
1 jauna strihpaina galadrahna; 12 finalki un  
12 rupjaki dweeli; 24 kissenbihri; 24 pahri  
wihrischku un seewischku sekku; 6 finalkas sal-  
wettes; 3 mahrzini nebballinatu finalku deegu;  
1 pohds masgatu finalku dsiju; zittas seewischku  
mizzes ar platteem rafsteem; 1 smalka freewu  
audefla kainohle; 1 freewu kaschofs ar bruhnu  
drabnu; 3 schinkki zuhkas gallas; 2 preefsch-  
karramas atslehgas u. t. j. pr. Kas no schahn  
sagtahm leetahm taisni finnu Strikkess-muischâ  
warr doht, tas dabbu 10 sudr. Rubbulus pate-  
zibas naudu. (1)

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tannî 7ta Oktober 1822.

	Subraba		Subraba	
	naudâ.	Rb.	naudâ.	Rb.
	Kp.		Kp.	
3	Rubbuli	74	Kap. Papihru naudas geldeja	—
5	—	Papihru naudas	—	—
1	jauns	Dahlderis	—	—
1	Puhrs	rudsu	tappe mafsahts ar	—
1	—	kweeschu	—	—
1	—	meeschu	—	—
1	—	meeschu - putraimu	—	—
1	—	ausu	—	—
1	—	kweeschu - miltu	—	—
1	—	bihdeletu	rudsu - miltu	—
1	—	rupju	rudsu - miltu	—
1	—	sirau	—	—
1	—	linnu - sehklas	—	—
1	—	linnepu - sehklas	—	—
1	—	linneu	—	—
			50	Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbulus un
				Warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ
				mafsa.

Den Druck genehmiget, von der Einführungskommission dazu beauftragt, der

Staatsrath Recke.